

Aan de gemeenteraad
cc commissieleden
cc pers

DATUM 23 januari 2025
ZAAKNUMMER 1673598
BEHANDELD DOOR Gijs Walraven
TELEFOON (035) 629 2000
BETREFT Beantwoording vragen art. 41 RvO van fractie Democraten
Hilversum over explosies in Hilversum

Geachte raadsleden,

Op 27 december 2024 heeft de fractie Democraten Hilversum vragen gesteld op basis van artikel 41 van het Reglement van Orde over explosies in Hilversum onder de kop "*De explosiegolf raakt nu ook Hilversum en baart zorgen over de veiligheid*".

1. Kunt u inzicht geven in het aantal incidenten met explosieven en brandstichting bij woon(complexen) en ondernemingen in Hilversum over de afgelopen 12 maanden en de stand van zaken in de onderzoeken, zoals identificatie of aanhouding van verdachten?

Uit politiecijfers blijkt dat er in 2024 op negen locaties in Hilversum explosies hebben plaatsgevonden met geïmproviseerde explosieven. Hiervan waren er zes gericht op woningen, een drietal explosies vond plaats bij ondernemingen. Bij drie locaties hebben meerdere explosies plaatsgevonden. De Districtelijke Recherche Gooi en Vechtstreek is in iedere situatie een onderzoek gestart. In één onderzoek heeft dat geleid tot de aanhouding van twee verdachten. De andere explosies zijn nog in onderzoek. In de vraagstelling wordt tevens gesproken over brandstichting. Omdat de explosies in de meeste gevallen leiden tot (kleine) branden is er ook sprake van brandstichting. In de beantwoording van deze vragen is dit samengevat onder de noemer explosies aangezien dat de brandhaard vormt.

Het bovengenoemde aantal explosies is in werkelijkheid mogelijk groter omdat de meldingen in de politiesystemen op verschillende manieren worden vastgelegd. Zo kan een agent een explosie bijvoorbeeld ook registreren als vernieling, als brandstichting of zelfs als poging doodslag. Dat is afhankelijk van de omstandigheden ter plaatse. Ook is niet altijd direct duidelijk of het incident een bewuste aanslag betreft of dat het gaat om (onbedoelde) schade door het afsteken van zwaar vuurwerk.

Uit landelijke cijfers blijkt dat er in 2024 ruim 1100 aanslagen met explosieven zijn gepleegd op woningen en bedrijven. Dit is meer dan in 2023 (901). Het kabinet gaat aan de slag met een brede aanpak, waaronder het opstellen van een gezamenlijke handreiking samen met het Openbaar Ministerie en de politie waarbij F4-vuurwerk kan worden gekwalificeerd als een wapen volgens de Wet wapens en munitie. Via de veiligheidsregio en in landelijke bestuurlijke gremia werkt Hilversum nauw samen met partners om de opwaartse trend van explosies te doen keren.

2. Heeft het college zicht op de motieven achter de incidenten met explosieven en brandstichting bij wooncomplexen in Hilversum?

In algemene zin wordt de burgemeester als portefeuillehouder Openbare Orde & Veiligheid geïnformeerd in de driehoek (burgemeester, politie en Openbaar Ministerie). De meeste zaken in Hilversum zijn nog in lopend onderzoek en in het belang daarvan kan er geen concrete informatie gedeeld worden.

Een recent gepubliceerd landelijk onderzoek¹ naar explosies en de achterliggende motieven geeft meer inzicht. Anders dan vaak wordt verondersteld hebben veel aanslagen met explosieven geen link met criminele activiteiten. In plaats van het beslechten van conflicten binnen het criminele milieu, is er meer sprake van het uitvechten van 'huis-tuin-en-keukenconflicten', vaak in de relationele sfeer. Uit een steekproef op alle explosies in 2023, blijkt dit in 32 procent het geval te zijn. In 20 procent van de aanslagen met explosieven bestaat er wel een link met criminele activiteiten. Het gaat hier vaak om ruzie over geld of verdwenen -, gestolen - of inbeslaggenomen drugs (voornamelijk cocaïne). In 9 procent bleek van beide sprake te zijn, dus zowel een crimineel- als sociaal conflict. Echter, in 39 procent van de landelijk onderzochte gevallen kon door gebrek aan informatie niet worden bepaald wat het motief achter het incident was. Ook bestaat regelmatig het vermoeden dat het om vergissingen gaat. De daders hebben zich dan per ongeluk op een verkeerd adres gericht.

Bovenstaand landelijk beeld geeft aan dat de motieven divers zijn. Daardoor is een uniforme aanpak niet effectief. De toepasbaarheid en effectiviteit van bestuurlijke maatregelen hangt mede af van de achterliggende problematiek en context waarin een dergelijk incident plaatsvindt. Wel gemeenschappelijk voor iedere explosie bij een woning of bedrijfspand is dat deze voor de getroffen en zeer ingrijpend is en het gevoel van veiligheid beschadigt. We beschouwen en behandelen deze explosies dan ook allen als een serieuze misdaad en doen er alles aan om daders te kunnen aanhouden en herhaling te voorkomen. De aanpak van het fenomeen explosies blijft echter altijd maatwerk.

3. Is er een (gemeentelijk of ander laagdrempelig, eventueel anoniem) meldpunt waar bewoners verdachte activiteiten kunnen melden?

Bij signalen van ondermijning of verdachte activiteiten kan contact worden opgenomen met de politie via het reguliere telefoonnummer: 0900-8844 of bij spoed: 112. Ook kan er anoniem worden gemeld bij Meld Misdaad Anoniem (0800-7000).

We werken op dit moment aan een meldpunt voor inwoners uit Hilversum om laagdrempelig melding te kunnen doen bij de gemeente bij vermoedens van ondermijning. We verwachten dat het meldpunt in het tweede kwartaal van dit jaar beschikbaar is en zullen in aanloop van de lancering uw raad en inwoners hierover uitgebreid informeren.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top

¹ Geweld van de georganiseerde misdaad in beeld. Fenomeenbeeld 2024